

Årsredovisning

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Nämndens ansvar och uppgifter	3
Verksamhetschefens kommentarer till resultatet	3
Nämndens utvecklingsområden	4
Kompetensförsörjning	4
Minskat bidragsberoende och ett självständigt liv	5
Förebyggande insatser	6
Kvalitetsförbättringar	6
Digitalisering	7
Måluppfyllelse	8
Mål fastställda av kommunfullmäktige	8
Mål fastställda av nämnd	11
Analys av måluppfyllelsen	11
Ekonomi	13
Nettokostnader per verksamhet (anslag och volym)	14
Egen regi	18
Investeringar	19
Bilagor	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Alliansuppdrag 2019-2022	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Nämndens ansvar och uppgifter

Socialnämndens verksamhet riktar sig till invånare som behöver stöd och/eller skydd i utsatta livssituationer. Det kan vara barn och ungdomar som riskerar att fara illa i sin hemmiljö och i sin utveckling, ungdomar med riskbeteende eller personer med beroendeproblematik. Nämndens verksamheter vänder sig även till äldre över 65 år och personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar som är i behov av kommunens stöd och insatser.

Nämndens uppgifter regleras bland annat i socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lagen om bostadsanpassning, hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt tvångslagstiftningarna lag om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Nämnden har ansvar för myndighetsutövningen inom socialtjänstens område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.

Nämndens verksamheter ska kännetecknas av rättssäker handläggning med hög tillgänglighet och service samt bygga på forskning, beprövad erfarenhet och den enskildes delaktighet. Socialnämnden är huvudman för socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård vilket innebär att nämnden har ett övergripande ansvar för de insatser som ges inom dessa områden. Socialnämnden är också utförare och i förekommande fall även vårdgivare i de fall verksamheten bedrivs i kommunal regi.

Verksamhetschefens kommentarer till resultatet

Socialnämnden redovisar lägre kostnader än budget och det är främst på grund av att antalet hemtjänstinsatser samt placeringar inom vård- och omsorgsboende för äldre är färre än budgeterat. Måluppfyllelse för verksamhetsåret 2019 är god. Verksamheternas arbete för att nå dessa mål fortsätter under kommande år. För att nå framgång med måluppfyllelsen krävs långsiktighet. En positiv utveckling mot måluppfyllelse märks inom områden som bidrar till trygghet samt insatser som avser att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Verksamheterna i egen regi redovisar sammantaget ett överskott. Skillnader finns emellertid mellan verksamheterna där framförallt särskilt boende för äldre har svårt att få ekonomin i balans. Överskottet i övriga verksamheter ger utrymme att fördjupa arbetet med kvalitetsutveckling och bemötande genom kompetensutveckling.

Under året har socialnämndens verksamhet bedrivits enligt mål och uppdrag i verksamhetsplanen. Utöver vad som redovisas under respektive rubrik i den följande årsredovisningen har ett tryggt och säkert övertagande av Allégårdens vård- och omsorgsboende i egen regi genomförts den 1 november. Både de boende och anhöriga upplevde att övertagande gick tryggt till och att kommunikationen var tydlig.

Årets Seniordag i kommunhuset blev en lyckad tilldragelse och lockade cirka tusen besökare, vilket är dubbelt så många besökare som året innan. Eftersom dagen är mycket uppskattad av såväl besökare som utställare planeras för en ny Seniordag även nästa år. Målsättningen är att nå ut med information om trygghetsskapande åtgärder och förebyggande insatser.

Nämndens utvecklingsområden

Kompetensförsörjning

I syfte att både rekrytera och behålla kompetent och erfaren personal har social omsorgen under året genomfört flertalet kompetensutvecklingsinsatser.

Hos kommunens utförare för personer med funktionsnedsättning har ett arbete genomförts med förtydligande av yrkestitlar vilket har lett till tydligare ansvar och roller för personalen. Verksamhetens arbete har utgjort ett gott exempel till flera andra kommuner i Stockholms län i detta arbete.

En introduktionslunch, där 21 nya medarbetare inom social omsorg träffades och fick ta del av information om verksamheterna samt ledningens syn på verksamhet och uppdrag, blev uppskattad. I utvärderingen svarade medarbetarna bland annat att de upplevde sig välkomna, att de fick en bra och relevant genomgång av ledningsgruppen samt att de fick ett helhetsperspektiv.

Verksamhetsförlagd utbildning (vfu) utgör en del av kommunens kompetensförsörjning. Under hösten har studerande från socialhögskolan haft sin vfu förlagd till individ- och familjeomsorgen respektive omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Totalt har social omsorg tagit emot fem studenter under 2019. Planering finns att ta emot studenter även under 2020.

På demensboendet Attundagården har arbetet fortsatt med att, utifrån vunna kunskaper från Silviacertifieringen, utveckla den gemensamma vård- och värdefilosofin samt gemensamma arbetssätt för bland annat kommunikation och relation med både brukare och anhöriga. Resultat av kompetenshöjningen kring demens syns i form av ökad kunskap om demensförlopp och omsorgsbehov samt ökat fokus på anhörigas situation. Även inom myndighetsutövningen för äldre pågår Silviacertifiering. På boendet Ångaren beräknas pågående certifiering vara klar i januari 2020.

Inom den kommunövergripande satsningen på kompetensförsörjning av ledare har tre medarbetare från social omsorg under hösten deltagit i ledarskapsakademin. Bland annat har ämnen som självkännedom, personligt ledarskap och transformerande ledarskap behandlats. Programmet pågår till juni 2020.

Kompetensutveckling inom service och bemötande har bland annat skett genom deltagande i SKR:s utbildning "Förenkla – helt enkelt". Social omsorg bidrar även till Kontaktcenters kompetensutveckling genom att förse dem med kunskap om verksamhetsområdet

Minskat bidragsberoende och ett självständigt liv

Antalet hushåll med försörjningsstöd har varit stabilt under året. En mindre ökning kan konstateras gällande behov av tillfälligt boende, främst skyddat boende, till följd av våld i nära relation. I Täby finns fortsatt en hög andel med långvarigt försörjningsstöd med anledning av sjukskrivning eller sociala skäl såsom exempelvis missbruk och psykisk ohälsa. Under året har arbete påbörjats med tätare uppföljning av insatser och förbättrat uppföljningssystem.

För att främja goda levnadsförhållanden och skapa möjligheter för ett självständigt liv har socialnämnden fortsatt arbetet med samordningsförbund Roslagen och projektet Mobilisering inför arbete (MIA). Inom projektet ger representanter från kommunen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och psykiatrien samordnat stöd till särskilt unga vuxna (16-35 år) och personer med komplex problematik för att komma närmare arbetsmarknaden, eget arbete eller studier. Under 2019 har 42 personer erhållit insats via MIA. Av dessa har nio personer blivit självförsörjande genom arbete och studier.

Även metoden Individual Placement and Support (IPS) har införts för att förkorta vägen till arbete och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning. Under januari till december 2019 har totalt fem personer fått insatsen IPS varav tre avslutats till följd av anställning.

Under året har gemensamma arbetsprocesser för mottagande och integration av nyanlända, innehållande bland annat arbetssätt och ansvar, arbetats fram tillsammans med aktörer från ekonomi- och mottagningsenheten, fastighetsavdelningen, etableringsinsatsen Välkommen framtid och verksamheten Kemistvägen 30. Genom ökad samverkan och förbättrad information får nyanlända tidigt möjlighet till bland annat praktik och studier via Arbetsförmedlingen och Välkommen framtid. Detta har bidragit till att målvärdet på indikatorn nyanlända som är självförsörjande efter etableringstidens avslut uppfyllts (redovisas i årsredovisningen för gymnasie- och näringslivsnämnden). 85 % av de nyanlända till Täby kommun (ankomstår 2014-2018) uppbar inte ekonomiskt bistånd under 2019.

Arbete fortsätter med de nyanlända som inte är självförsörjande. Majoriteten av de nyanlända som var i behov av ekonomiskt bistånd 2019 hade insats via arbetsförmedlingen och/eller ersättning från försäkringskassan. Andra anledningar till ekonomiskt bistånd 2019 för målgruppen var sjukskrivning utan ersättning, otillräcklig ersättning från försäkringskassan till följd av låg sjukpenninggrundande inkomst (SGI) samt stor försörjningsbörda exempelvis hög hyra.

Även möjligheten att hitta boende påverkar möjligheten till självförsörjning. Bostadslösa nyanlända har därför erbjudits insats i form av information och stöd i att söka bostad. Under 2019 har 47 hushåll erhållit stöd att hitta boende. 29 hushåll har, efter erhållet stöd, fått stadigvarande kontrakt utanför kommunen. Utöver dessa har några erhållit kontrakt på egen hand. En ytterligare förklaring till god måloppfyllnad för indikatorn är att nyanlända, efter avslutad tid i genomgångsbostad, väljer att flytta till annan ort.

Av de ensamkommande barn och ungdomar som finns placerade i familjehem

har samtliga nått målen i skolan. Social omsorg samverkar med verksamhetsområdet utbildning i detta arbete.

Förebyggande insatser

Under året har utvecklingsarbetet fortsatt med tidigt och förebyggande stöd och insatser för barn, unga och vårdnadshavare. Efterfrågan på föräldrastödsprogram, bland annat Circle of Security, ökar. Under året har informationsinsatser om vad som är lagligt eller olagligt att göra på nätet (Nätikett) genomförts på åtta skolor i kommunen. Det uppsökande fältförlagda arbetet har utvecklat samverkan med kyrkan och skolorna i syfte att fånga upp ungdomar i behov av stöd.

Myndighetsutövningen för personer med funktionsnedsättning har tillsammans med boendestöd startat upp en uppsökande verksamhet i syfte att arbeta fram en metod för att ta emot oro från invånare och arbeta uppsökande för att nå personer med psykisk ohälsa. Projektet pågår även 2020.

Inom avdelning äldreomsorg har arbetet med uppsökande verksamhet pågått enligt tidigare nämnduppgifter. Inför 2020 ska uppdraget ses över. Seniorcenters arbete med att öka antal besökande har gett goda resultat. Under 2019 besökte i genomsnitt 1989 äldre per månad verksamheten jämfört med 2018 då genomsnittet var 1531 äldre per månad. Utvärdering genomförd av 240 brukare av seniorcenter visar bland annat att brukarna känner sig trygga i verksamheten (99 %) samt att de är nöjda med de erbjudna fysiska aktiviteterna (98 %).

Kvalitetsförbättringar

Arbetet med att systematiskt förbättra kvalitet i verksamheterna har fortgått under året. Inom individ- och familjeomsorgen har uppföljningssystemet Diosentic används för att systematiskt följa upp kvaliteten av insatserna. För personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har detta på kort sikt lett till tätare uppföljning tillsammans med socialsekreterare och mer korrekta insatser.

Arbetet med att utveckla uppföljningen av insatser inom myndighetsutövningen för personer med funktionsnedsättning har fortsatt. Dialog förs med Socialstyrelsen samt leverantören av verksamhetssystemet för att undersöka möjligheten till uppföljning på individ- och gruppnivå inom individens behov i centrum (IBIC). Syftet är att följa uppnått funktionstillstånd hos brukaren samt brukarens upplevelse av insatsens kvalitet. Arbetet fortsätter under 2020.

Under året har brukarundersökningar från Sveriges kommuner och regioner (SKR) innehållande frågeområdena självbestämmande, bemötande, trygghet och trivsel genomförts inom insatserna daglig verksamhet, sysselsättning och boendestöd. Svarsfrekvensen var låg, totalt 28 % för samtliga brukare. Detta trots satsning på frågeassistenter som stöttade brukaren att svara på enkäten. Resultatet visar på en förbättring från föregående år exempelvis avseende att bestämma saker som är viktiga för den enskilde inom daglig verksamhet och boendestöd samt bemötande från boendestödjare.

De äldres nöjdhet med mat och måltidsmiljön på de särskilda boendena mäts i

nationella brukarundersökningen och visar på en försämring 2019. 70 % anger att de tycker att maten smakar bra och 64 % upplever måltiden som en trevlig stund. Detta är att jämföra med 75 % respektive 67 % föregående år. Resultaten är under genomsnittet i landet samt Stockholms län. Dock visar även landet och Stockholms län visar på en försämring. Resultaten i Täby kommun varierar mellan olika utförare. Det så kallade måltidsprojektet inom särskilda boenden i kommunal regi har gett positiv effekt gällande nöjdhet med de verksamheter som medverkat. Implementeringen ska, under 2020, fortsätta till samtliga verksamheter i egen regi. Syftet är både att förbättra brukarnas nöjdhet vad gäller mat och måltidsmiljö och att förbättra rutiner för att snabbt kunna identifiera och motverka undernäring hos äldre. Uppföljning och handlingsplaner planeras för ökad nöjdhet. Vidare har en ny matleverantör upphandlats.

Inom äldreomsorgen har utveckling skett av det systematiska kvalitetsarbetet avseende klagomål samt avslag och överklaganden. Under 2019 har verksamheten hanterat totalt 265 klagomål varav majoriteten av dessa har rört genomförande av omsorgsinsatser. I några fall har dessa resulterat i varningar och handlingsplaner. Av 3036 bifallsbeslut och 43 avslagsbeslut har sex beslut (cirka 14 %) överklagats. Klagomål och beslut sammanställs i kategorier och används i verksamhetsutvecklingen.

Socialnämnden har för närvarande valfrihetssystem inom tio olika tjänstekategorier. Totalt omfattar valfrihetssystemen omkring 200 olika enheter/utförare. Inom individ- och familjeomsorgen samt omsorgen om personer med funktionsnedsättning är marknaden relativt stabil. Inom hemtjänsten noteras en pågående trend som innebär minskning av antal privata aktörer. År 2011 fanns det cirka 25 valbara aktörer, idag finns det 10. De mindre företagen har svårare att leva upp till kraven för att bli godkänd (från och med 2019 krävs tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg även för hemtjänsten) samt att leva upp till krav på kvalitet och ekonomisk lönsamhet när underlaget är litet. Inom valfrihetssystemet för särskilt boende tillkommer nya enheter kontinuerligt, dock uteslutande utanför kommunen. Inom tjänstekategorin barnboende LSS är intresset från marknaden att ingå i valfrihetssystemet svagt, det finns för närvarande inte någon valbar utförare. Hur välfärdsmarknaden utvecklas påverkar såväl socialnämndens förutsättningar att verkställa beslut som Täbybornas möjligheter att välja utförare.

Digitalisering

Social omsorg har under 2019 fortsatt arbetet med att effektivisera användningen av resurser och förbättra servicen till invånarna genom digitalisering. I december 2019 antog socialnämnden en digitaliseringsplan där några av utvecklingsområdena som identifierats är digitala tjänster för invånarna såsom digitala ansökningar för exempelvis faderskap, orosanmälningar avseende barn och unga samt riksfärdtjänst. Vidare ska införandet av digitala verktyg för anställda förenkla arbetet.

Under året har det blivit möjligt att ansöka digitalt om insatser för äldre och personer med funktionsnedsättning. Under 2019 inkom 35 ansökningar digitalt inom

funktionsnedsättning samt en ansökan om äldreomsorg. Effekter av digitala ansökningar förväntas under kommande år. Hittills har behov av förbättrad information för fler och mer kompletta ansökningar uppmärksammas.

Under året har ett automatiserat beslutsstöd, Täbot, för ekonomiskt bistånd arbetats fram. Syftet är att, så långt det är möjligt, automatisera handläggningen av ekonomiskt bistånd för att frigöra tid för motivationsarbete och för planering för vägen till egen försörjning. Upphandling av systemstöd pågår vilket har inneburit att automatiseringen av ekonomiskt bistånd inte kunnat fullföljas under 2019. Systemet ska kunna appliceras inom flera verksamheter. Arbetet kommer att fortsätta under 2020.

På boendet Attundagården med demensinriktning har det under året pågått utveckling av användning av välfärdsteknik och digital dokumentation med stöd av stimulansmedel. Exempelvis provas smarta sängar, individanpassad teknik som åtgärd för att minska beteendemässiga och psykiska symptom vid demens (BPSD) samt virtual reality-glasögon med tillhörande 360-graders kamera för att skapa bredare utbud av upplevelser. Arbetet med digital dokumentation inom socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) har fortsatt. Inom hemtjänsten har en pilot med införande av nyckelfria lås påbörjats. Inom piloten är brukare och leverantörer nöjda. Efter utvärdering ska tekniken implementeras inom samtliga verksamheter. Redan nu har intresse och nöjdhet hos flera brukare observerats.

Måluppfyllelse

Mål fastställda av kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har fastställt inriktningsmål som är gemensamma för alla nämnder, kommunstyrelsen och de kommunala bolagen. För styrning av socialnämndens verksamheter under 2019 har kommunfullmäktige fastställt tre mål.

Resultatet är att ett mål har uppnåtts och att två mål är på väg att uppnås. Den sammantagna måluppfyllelsen för nämnden vid årets slut är god. För inriktningsmålen är bedömningen att nämnden med hjälp av inplanerade arbetssätt bidrar till att kommunen kommer att uppnå dem.

I årsredovisningen för gymnasie- och näringslivsnämnden rapporteras indikatorn nyanlända som är självförsörjande efter etableringstidens avslut under målet *nämndens verksamheter stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv*.

Måluppfyllelse och kommentarer till nämndmålen redovisas nedan.

Inriktningsmål	Nämndmål	Måluppfyllelse
	<i>Socialnämndens verksamheter bidrar till trygghet</i>	♦ På väg

Inriktningsmål	Nämndmål	Måuppfyllelse
Det är attraktivt och tryggt att leva och verka i Täby		att uppnås
	Kommentar Målet är på väg att uppnås. Måluppfyllelsen mäts med tre indikatorer. För indikatorn <i>andel brukare inom hemtjänst och särskilt boende som är ganska eller mycket trygga med sin insats</i> (viktning 40 %) är utfallet för hemtjänst 79 % och särskilt boende 86 %, totalt 81 % vilket innebär att utfallet understiger det satta indikatorvärdet på minst 88 %. Detta är dock en förbättring från 2018 då utfallet var 77 % för hemtjänst och 86 % för särskilt boende. <i>Andel brukare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning i särskilt boende / motsvarande enligt LSS som känner förtroende för personalen</i> (viktning 30 %) uppgår till vägt medel på 61 % vilket betyder att utfallet understiger det satta indikatorvärdet på 75 %. Utfallet för särskild service SoL var 53 %, gruppboend LSS 56 % och serviceboend LSS 68 %. För frågan "brukaren känner sig trygg med alla i personalen" i brukarundersökningen för boende med särskild service SoL, gruppboend LSS och serviceboend LSS, redovisas utfallet för 2018. Detta eftersom undersökningen genomförs vart annat år och därmed inte år 2019. För <i>andelen ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats</i> (viktning 30 %) är utfallet 82 % vilket överstiger indikatorvärdet på minst 75 %. Utfall 2018 var 83 %. Bedömningen är att målet är på väg att uppnås utifrån att utfallet överstiger indikatorvärdet för en indikator och förbättrats för en av de två andra (vikts totalt 70 %).	
Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun	<i>Socialnämndens verksamheter stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv</i> Kommentar Målet är uppnått. Måluppfyllelsen mäts med fyra indikatorer. Den femte indikatorn saknar utfall. <i>Andel brukare inom hemtjänst och särskilt boende som anser att personalen ganska ofta eller ofta tar hänsyn till åsikter och önskemål</i> (viktning 25 %) blev 2019 83 % för hemtjänst och 80 % för särskilt boende (jämfört med 2018 då utfallet för hemtjänst var 83 % och särskilt boende 71 %). Det sammanvägda värdet på 82 % innebär att indikatorvärdet på 82 % uppnås. Indikatorn visar en förbättring från 2018. Utfallet för <i>andel ej återaktualiserade personer inom försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd</i> (viktning 10 %) är 88 % vilket överstiger indikatorvärdet på 80 %. Utfall 2018 var 89 % vilket innebär att 2019 års resultat är en försämring.	 Uppnått

Inriktningsmål	Nämndmål	Måuppfyllelse
	För andel ej återaktualiserade vuxna med missbruksvård 21+ år ett år efter avslutad utredning eller insats (viktning 10 %) är utfallet 80 % vilket understiger indikatorvärdet på 85 %. Utfallet 2018 var 84 %. Indikatorn visar en försämring från 2018. Utfallet för andel ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år, ett år efter avslutad utredning eller insats (viktning 15 %) är 84 % vilket överstiger indikatorvärdet på 82 %. Utfall 2018 var 86 %. Resultatet visar en försämring sedan 2018. Andel brukare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som uppnår förväntat funktionstillstånd (viktning 20 %). Resultat 2019 saknas då tekniska svårigheter i verksamhetssystemet gjort att arbetet inte kunnat färdigställas. Utvecklingsarbete fortsätter under 2020. Bedömningen att målet är uppnått har gjorts utifrån att tre (viktas totalt 50 %) av fyra indikatorer överstiger det satta indikatorvärdet.	
Verksamheter som finansieras av Täby kommun håller hög kvalitet	<i>Socialnämndens verksamheter håller hög kvalitet</i> Kommentar Målet är på väg att uppnås. Måluppfyllelsen mäts med tre indikatorer. <i>Andelen brukare inom hemtjänst och särskilt boende som är ganska eller mycket nöjda med insatsen som helhet (viktning 50 %) är för hemtjänst 81 % respektive 78 % för särskilt boende (sammanvägt 80 %) vilket innebär att utfallet understiger indikatorvärdet på 85 %. Detta är samma utfall som 2018 avseende båda insatserna.</i> <i>För andel brukare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (viktning 30 %) blir den vägda andelen 79 % nöjda vilket överstiger indikatorvärdet på 70 %. För indikatorn används utfall på frågorna om självbestämmande; får du bestämma vad som är viktigt för dig samt får du den hjälp du vill ha.</i> <i>Resultatet för andel brukare i äldreomsorgens särskilda boenden som anser att det är ganska eller mycket lätt att få träffa en sjuksköterska vid behov (viktning 20 %) blev 2019 72 % vilket understiger indikatorvärdet 76 % och är en försämring från föregående år (74 %).</i> Bedömningen är att målet är på väg att uppnås då brukarundersökningarna visar att brukare inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning generellt är nöjda med insatsen som helhet samt då måluppfyllnaden visar på en förbättring från tidigare år. Detta trots att två (viktas totalt 70 %) av tre indikatorer understiger det satta indikatorvärdet.	 På väg att uppnås

Mål fastställda av nämnd

Analys av måluppfyllelsen

Socialnämndens verksamheter bidrar till trygghet

Socialnämndens mål avseende att bidra till trygghet är på väg att uppnås vilket är en förbättring från föregående år. Nämndmålet har funnits sedan 2015 och innebär att äldre och personer med funktionsnedsättning ska känna trygghet med de insatser de får.

Måluppfyllelsen mäts genom tre indikatorer varav två utgår från de nationella brukarundersökningarna för äldre respektive personer med funktionsnedsättning. Indikatorn *Brukare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning i särskilt boende som känner förtroende för personalen* mäts vartannat år varpå resultatet för 2018 används som underlag för analysen. Utfallet kan påverkas av faktorer såsom brukarens hälsotillstånd eller förändringar av leverantörer och inom verksamheten.

Avseende äldre som svarat att de är trygga med sin insats (hemtjänst och särskilt boende) så uppfylls inte indikatorvärdet men resultatet visar på en förbättring från 2018. Förbättringen återfinns främst inom hemtjänsten. Sedan 2015 har antalet leverantörer inom hemtjänsten blivit färre till följd av avveckling och försäljning av hemtjänstföretag vilket kan ha bidragit till förändring och oro hos brukarna. Under 2019 har leverantörerna av hemtjänst varit mer stabila och få förändringar har skett på marknaden vilket kan ha bidragit till förbättringen.

Socialnämndens verksamheter stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv

Nämndmålet avseende att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv uppfylls. Nämndmålet är nytt för 2019. Metoder och arbetssätt fokuserar på att erbjuda ett stöd som bidrar till att öka den enskildes självständighet till exempel genom möjligheter att påverka hur omsorgen utformas, att gå vidare till egen försörjning eller genom adekvat behandling komma ur ett missbruk. Verksamheterna har under året fortsatt arbetet med att utveckla både arbetssätt och metoder för uppföljning av insatsernas effekter för brukarna. Inom myndighetsutövningen för personer med funktionsnedsättning pågår arbete med att implementera det behovsinriktade och systematiska arbetssättet "Individen i centrum" (IBIC). Vidare pågår arbete med att utveckla uppföljning av förväntat funktionstillstånd på individ- och gruppnivå. Indikatorn lämnas utan utfall 2019 då arbetet inte kunnat färdigställas med anledning av tekniska svårigheter.

Andelen personer som inte återaktualiseras inom försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd ligger fortsatt högt. Fokus på förändringsprocess och motivationsarbete, samt utvecklad samverkan inom exempelvis MIA-projektet har gett resultat. Även andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd i relation till totala andelen biståndstagare har minskat de senaste åren. Digitalisering av ansökningsprocessen inom ekonomiskt bistånd fortsätter.

Andelen personer i befolkningen som någon gång erhållit ekonomiskt bistånd har

ökat (1,4 % 2019 från 1% 2015). Antal hushåll i behov av försörjningsstöd har dock varit stabilt under 2019. Detta kan ha sin förklaring i arbetsmarknaden där efterfrågan på arbetskraft är fortsatt god men nu dämpas samt då det råder brist på utbildad arbetskraft.

Barn och unga får insatser med varaktiga resultat. Andelen ungdomar 13-20 år som inte återkommer till socialtjänsten inom tolv månader från avslutad utredning eller insats ligger fortsatt högt (84 %) och indikatorvärdet visar på en stadig förbättring sedan 2015 (64 %). Även andelen barn 0-12 år som inte återaktualiseras visar på en positiv trend (med undantag för 0-12 år 2018 då indikatorvärdet minskade). I landet och Stockholms län syns samma trend. Arbetet med att öka barn och ungas delaktighet i utredningen har prioriterats under året. Vidare visar föräldraintervjuer att majoriteten är nöjda med bemötandet och med det stöd som erbjudits. Myndighetsutövningen och öppenvården möter barn och unga med komplex problematik. Arbeta fortsätter med införandet av barnsäkerhetsteam vilka har i uppdrag att genomföra säkerhetsplaneringar i så kallade högriskärenden. På sikt förväntas effekter i form av förkortade placeringstider samt att placering i vissa fall kan undvikas.

Inom omsorgen för personer med missbruk har indikatorvärdet för andelen vuxna med missbruk som inte återaktualiseras inom tolv månader från avslutad utredning eller insats försämrats sedan 2016. Under 2019 aktualiserades 166 unika individer vilket är en ökning med cirka 10 % från föregående år. Verksamheten arbetar systematiskt med kartläggning och uppföljning enligt den standardiserade och strukturerade intervjuguiden Addiction Severity Index (ASI). Under 2019 har tio av de 49 vuxna som avslutat missbruksvård kommit åter för insatser. Några personer har valt att inte fullfölja tidigare utredning, andra har tackat nej till insats. Även inom missbruksvården återfinns mer komplex problematik och samsjuklighet. Missbruksvården har fortsatt fokus på samverkan och samplanering med både interna och externa aktörer såsom avdelningen för personer med funktionsnedsättning samt psykiatri. Vidare har informationskampanj om anhörigstöd genomförts vilket har lett till fler anhöriggrupper. Förhoppningen är att detta ska leda till mer varaktiga effekter av insatserna.

Socialnämndens verksamheter håller hög kvalitet

Socialnämndens verksamheter ska hålla hög kvalitet, vilket både är ett inriktningsmål i kommunen och krav i den lagstiftning som gäller för socialnämndens olika ansvarsområden. Brukare inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning är generellt nöjda med insatsen som helhet och målet är på väg att uppnås.

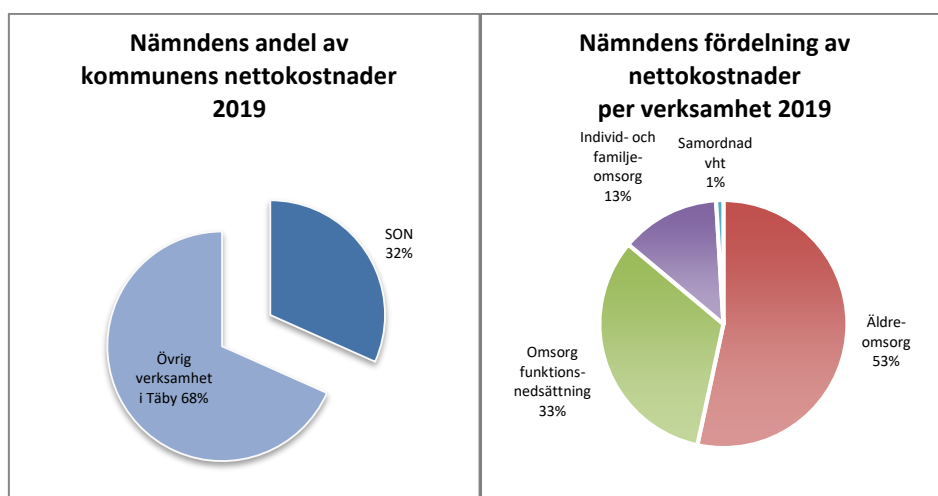
Andelen äldre brukare som är positiv till hemtjänsten som helhet är i nivå med Stockholms län (Täby kommun 78 % och Stockholms län 79 %). Motsvarande siffror för särskilt boende är 81 % för Täby kommun och 84 % för Stockholms län. Som exempel på nöjda brukare kan nämnas Attundagårdens förbättrade resultat på helhetsomdömet (från 68 % positiva svar 2018 till 82 % 2019) och det särskilda boendet Ångarens fortsatt höga resultat på helhetsomdöme (82 % 2018 respektive 81 % 2019). Bland annat bedöms genomförd kompetensutveckling genom Silviacertifiering och pågående försök med välfärdsteknik ha gett effekt på

nöjdheten med Attundagården.

Resultatet för andel brukare i äldreomsorgens särskilda boenden som anser att det är ganska eller mycket lätt att få träffa en sjuksköterska vid behov har försämrats sedan 2016 vilket kan bero på förändringar i anställningsform från fast personal till mer jourhavande framför allt på kvällar och helger.

Ekonomi

Nämndens nettokostnader uppgår till 1 115,6 mnkr, vilket motsvarar 32 % av kommunens totala nettokostnader. Fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet framgår av nedanstående diagram och den är i stort sett oförändrad jämfört med föregående år.

För år 2019 redovisar nämnden en positiv avvikelse med 60,3 mnkr vilket motsvarar 5 % av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen innehåller en positiv volymavvikelse med 37,4 mnkr. För anslagsfinansierad verksamhet redovisas en positiv avvikelse med 15,8 mnkr och egen regi redovisar en positiv avvikelse med 7,1 mnkr.

Den positiva avvikelsen för volymer förklaras främst med att antalet hemtjänstinsatser samt placeringar inom vård- och omsorgsboende för äldre är färre än budgeterat. Avvikelsen avseende anslag har huvudsakligen sin förklaring i att beräknad kvalitetspeng inom äldreomsorgen är lägre än budgeterat. Den positiva avvikelsen inom egen regi, beror på att delar av överskottet som ombudgeterats från 2018 inte har förbrukats under året.

Fördelning av nettokostnader på anslag, volym och egen regi framgår av nedanstående sammanställning.

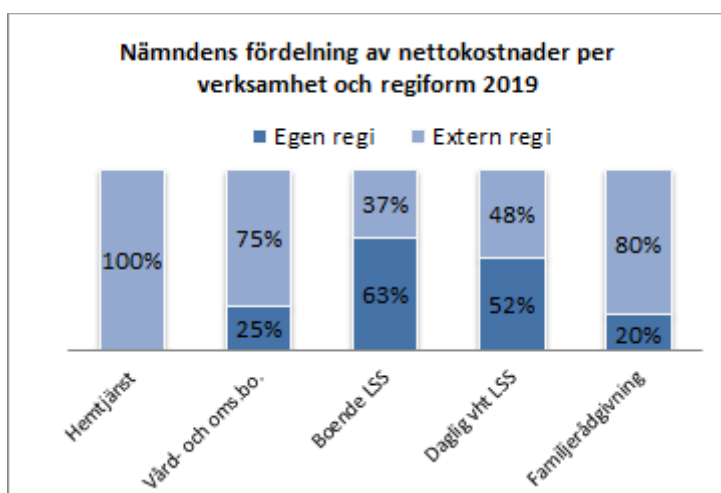
SON (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse		Utfall 2018
			mnkr	%	
Anslag	-260,4	-276,2	15,8	6 %	-243,2
Volym	-853,2	-890,6	37,4	4 %	-838,1
Egen regi	-2,0	-9,1	7,1		4,4
Nettokostnader	-1 115,6	-1 175,9	60,3	5 %	-1 076,9

Budget 2019 har utökats med 9,1 mnkr genom ombudgetering.

Nettokostnader per verksamhet (anslag och volym)

Nettokostnader för volym baseras på en genomsnittlig ersättning (peng) per brukare/dygn/dag/timme. Nettokostnader under anslag innehåller kostnader som inte fördelas utifrån volym.

Nedanstående diagram visar hur nämndens budgeterade nettokostnader fördelar sig per verksamhet och regiform.

Jämfört med 2018 har andelen extern regi för boende LSS ökat fyra procentandelar och förklaringen är att årets ökning av placeringar har skett externt. För daglig verksamhet gäller tvärt om att andelen extern regi har minskat med tre procentandelar eftersom ett ökat behov av insatsen i hög grad tillgodosetts inom kommunens egen regi. För övriga verksamheter är fördelningen i stort sett densamma som för 2018.

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
(mnkr)	2019	2019	mnkr	%	2018
Äldreomsorg	-580,9	-626,6	45,6	7 %	-576,0
Funktionsnedsättning	-374,8	-376,6	1,8	0 %	-345,1
Individ- och familjeomsorg	-147,4	-152,5	5,1	3 %	-148,9
Samordnad verksamhet	-10,4	-11,1	0,7	6 %	-11,2
Nettokostnader	-1 113,6	-1 166,8	53,2	5 %	-1 081,3

Äldreomsorg

Äldreomsorg	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
(mnkr)	2019	2019	mnkr	%	2018
Anslag	-99,6	-112,6	13,0	12 %	-80,9
Volym	-481,4	-514,0	32,6	6 %	-495,1
Nettokostnader	-580,9	-626,6	45,6	7 %	-576,0

För äldreomsorg redovisas en positiv avvikelse mot budget med 45,6 mnkr.

Avvikelsen för volymer beror huvudsakligen på att kostnaderna för hemtjänst och vård- och omsorgsboende är lägre än budget. Efter att budgeten fastställdes har det avseende hemtjänst, skett förändringar i utförarledet som medför att färre insatser rapporteras in. För vård- och omsorgsboende är en förklaring till avvikelsen ökade svårigheter att hitta boende i kommunen till alla brukare som så önskar. Nivån på budgeten är sannolikt också något hög i förhållande till behovsökningen.

Avvikelsen för anslag beror till stor del på lägre kvalitetspeng än budgeterat. Utfallet för kvalitetspeng till leverantörer av hemtjänst är klart och kostnaden har beräknats till 2,7 mnkr vilket ger en positiv avvikelse mot budget på 4,0 mnkr. Utfallet för kvalitetspeng till leverantörer av vård- och omsorgsboende kommer att kunna fastställas först i början av 2020 men beräknas ge en positiv avvikelse mot budget på ca 6,0 mnkr. Positiva avvikelser redovisas också för turbundna resor och bostadsanpassning.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
(mnkr)	2019	2019	mnkr	%	2018
Anslag	-63,7	-65,3	1,6	2 %	-63,4
Volym	-311,1	-311,3	0,1	0 %	-281,7
Nettokostnader	-374,8	-376,6	1,8	0 %	-345,1

För omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisas en positiv avvikelse mot budget med 1,8 mnkr.

Den positiva avvikelser för anslag förklaras av lägre kostnader än budgeterat för turbundna resor och kontaktpersoner.

För volymer är nettoavvikelsen nära noll. Kostnaden för boende LSS och daglig verksamhet LSS är högre än budgeterat men det balanseras av lägre kostnader för boende SoL, boendestöd, hemtjänst och korttidsvistelse.

Individ och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse		Utfall 2018
			mnkr	%	
Anslag	-86,7	-87,2	0,4	1 %	-87,6
Volym	-60,7	-65,3	4,6	7 %	-61,3
Nettokostnader	-147,4	-152,5	5,1	3 %	-148,9

Individ- och familjeomsorg redovisar en positiv avvikelse mot budget med 5,1 mnkr.

Avvikelsen beror främst på lägre kostnader för försörjningsstöd.

I avvikelser för volymer ligger även lägre kostnader än budgeterat för HVB- och SIS placeringar inom verksamheten för vuxna med missbruk. Verksamheten har aktivt arbetat med förebyggande insatser och andra placeringsformer för att få ner kostnaden för dessa placeringar.

Samordnad verksamhet

Den samordnade verksamheten omfattar ledning, hälso- och sjukvårdsansvar, avtalsuppföljning samt utveckling och förvaltning av socialnämndens verksamhetssystem. För 2019 redovisas en positiv avvikelse med 0,7 mnkr.

Volymer och nyckeltal

Äldreomsorg

SON Äldreomsorg	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse		Utfall 2018
				%	
Volymer					
Hemtjänst (insatser)	2 627 440	3 218 000	-590 560	18 %	2 876 743
Korttidsboende (dygn)	4 976	5 110	-134	3 %	4 269
Vård- och omsorgsboende (årsplatser)	571,8	586,8	-15,0	3 %	564,8
Å-priser, kr					
Hemtjänst (nettokostnad per insats)	-49,8	-48,4	-1,4	3 %	-48,5
Korttidsboende (nettokostnad per dygn)	-2 116	-2 155	39	2 %	-2 228
Vård- och omsorgsboende (avgift per års-plats)	56 114	54 522	1 592	3 %	53 733

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Vård- och omsorgsboende (nettokostnad per årsplats)	-578 930	-580 731	1 801	0 %	-577 995 *

* Nettokostnaden per årsplats 2018 inkluderar lokalpeng till egen regi. 2019 utgick ingen lokalpeng eftersom egen regi från 1/1 2019 har LOU-lik villkor och disponerar lokalerna hyresfritt.

Volymerna inom både hemtjänst och vård- och omsorgsboende är lägre än budgeterat. Störst är avvikelsen inom hemtjänsten med ett utfall på 18 % under budget och 9 % lägre än 2018. Avvikelsen bedöms främst bero på förändringar i utförarledet men också på att uppföljning och utbildning kring återrapportering, har fått effekter på rapportering av utförda insatser. Däremot har snittkostnaden per insats ökat mer än budgeterat och det beror till stor del på att besöksersättningen samt några andra ersättningar höjdes efter att budgetramarna fastställdes.

Utfallet för antalet årsplatser inom vård- och omsorgsboende reflekterar de utmaningar som finns att säkerställa önskat boende när efterfrågan överstiger tillgången i kommunen. Istället ökar antalet placeringar i boenden utanför kommunen.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Omsorg funktionsnedsättning	2019	2019	%		2018
Volym					
Boende LSS (årsplatser)	154	155	-1	1 %	139
Personlig Ass SFB (timmar)	95 760	102 312	-6 552	6 %	101 822
Daglig verksamhet LSS dagar	47 785	46 762	1 023	2 %	40 344
Hemtjänst SOL (insatser)	112 268	141 000	-28 732	20 %	137 175
Vård- och omsorgsboende, HVB, SoL (årsplatser)	25	27	-2	7 %	18
Å-Priser (kr netto)					
Boende LSS (per årsplats)*	-927 597	-868 432	-59 165	7 %	-943 101
Personlig ass SFB (per timme)	-302	-307	5	2 %	-302
Daglig verksamhet LSS (per dag)*	-1 016	-943	-73	8 %	-1 095
Hemtjänst SoL (per insats)	-51,0	-57,8	6,8	12 %	-47,7
Vård- och omsorgsboende HVB SoL (per årsplats)	-812 080	-905 446	93 366	10 %	-827 025

* Principerna för redovisning av å-priser för boende LSS, daglig verksamhet och hemtjänst har ändrats 2019. Bland annat räknas inte kostnader för internhyror och anslag med i å-priserna. Utfallet för 2018 har justerats för jämförbarhetens skull.

De högre kostnaderna för boende LSS förklaras av att en större andel brukare med stora omsorgsbehov har varit i behov av insatsen.

För personlig assistans SFB (Socialförsäkringsbalken) redovisas lägre volymer än budgeterat, eftersom färre personer boende i Täby kommun är beviljade insatsen av försäkringskassan.

Insatsen daglig verksamhet har ett högre à-pris än budgeterat till följd av en större andel brukare med högre omsorgsbehov. Jämfört med budget har också något fler brukare beviljats insatsen.

Antalet hemtjänstinsatser är lägre än budgeterat och förklaringen är densamma som inom äldreomsorgen det vill säga att uppföljning och utbildning rörande inrapportering av insatser har påverkat vad som rapporterats som utfört.

För insatsen vård- och omsorgsboende och HVB SoL har färre brukare varit i behov av insatsen och boendeplatserna har haft ett lägre pris än budgeterat.

Individ- och familjeomsorg

SON	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Individ- och familjeomsorg	2019	2019	%		2018
Försörjningsstöd (genomsnitt antal hushåll)	138	175	-37	21 %	122
Försörjningsstöd (kr per hushåll och år)	-132 000	-127 000	-5 000	4 %	-125 000

Från och med 2019 har budgeten för försörjningsstöd till nyanlända och ensamkommande barn flyttats till gymnasie- och näringslivsnämnden. Utfall 2018 är justerat för jämförbarhetens skull.

Antal hushåll med försörjningsstöd är färre än budget. Det beror främst på att en del nyanlända flyttat från Täby kommun efter avslutad etableringsperiod.

Egen regi

SON - Egen regi	Utfall	Ombudgetering	Avvikelse	Budgetomslutning
(mnkr)	2019	2019	2019	2019
Vård- och omsorgsboende	-1,2	1,1	-0,1	105,7
Larm & nattpatrull	0,0	0,0	0,0	12,1
Seniorcenter	0,0	0,0	0,0	4,4
Boende & daglig vht LSS	-0,7	4,0	3,3	120,3
Kommunpsykiatri	-0,1	4,0	3,9	29,5
Nettokostnader	-2,0	9,1	7,1	272,0

Budget 2019 har utökats med 9,1 mnkr genom ombudgetering.

Vård- och omsorgsboende

För vård- och omsorgsboende i egen regi redovisas ett underskott på 0,1 mnkr för 2019.

För Ångarens äldreboende redovisas ett positivt resultat på 2,9 mnkr (inkl. ombudgetering från 2018 på 2,1 mnkr). Då ingår uppbokning av förväntad kvalitetspeng för 2019 med 2,2 mnkr. Attundagården redovisar ett underskott på 2,9 mnkr för 2019 (varav -1,0 ombudgeterats från 2018). Kvalitetspeng för 2019 ingår med 2,6 mnkr. Avvikelsen för Attundagården beror främst på högre lönekostnader än

budgeterat och en översyn har gjorts av bemanningen i syfte att minska underskottet. Trots det kan Attundagården inte redovisa en ekonomi i balans.

Den 1 november togs verksamheten på Allégården över i egen regi. Verksamheten redovisar ett nollresultat för två månader.

Larm- och nattpatrull

Larm- och nattpatrullen redovisar för året en ekonomi i balans.

Seniorcenter

Seniorcenter redovisar en ekonomi i balans för 2019. Antalet besökare har ökat och fört med sig högre kostnader för personal och förbrukningsartiklar. Verksamheten har ändå kunnat finansieras inom anslaget.

Boende och daglig verksamhet LSS

För boende och daglig verksamhet LSS redovisas en positiv avvikelse med 3,3 mnkr. (inklusive ett ombudgeterat överskott från 2018 med 4,0 mnkr.) Avvikelsen är ett resultat av ett negativt netto för boenden LSS på 3 mkr som en följd av högre personalkostnader. Daglig verksamhet redovisar däremot ett positivt resultat på 2,2 mkr som en följd av högre intäkter än budgeterat.

Kommunpsykiatri

Kommunpsykiatri redovisar en positiv avvikelse med 3,9 mkr. (inkluderat ombudgeterat överskott från 2018 med 4,0 mkr.) Boendestöd redovisar ett underskott till följd av färre utförda insatser än budgeterat. Det vägs upp av lägre kostnader för Nova Center och Vedetten och Fregatten.

Investeringar

Årets investeringar uppgår till 18,6 mnkr vilket innebär högre utgifter än budget med 1,3 mnkr. Avvikelsen beror på tidigareläggande av bostäder för sociala ändamål samt högre utgifter för inventarier.

Nedan redovisas en sammanställning av nämndens investeringar. Den vänstra delen av tabellen redovisar utfall, prognos och avvikelse för 2019. Den högra delen av tabellen redovisar total prognos, budget och avvikelse för projekten.

Socialnämnden (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019	Prognos totalt	Budget totalt	Avvikelse totalt
Förberedande investeringsutredningar	0,1	1,0	0,9			
LSS servicebostäder	11,5	8,0	-3,5	50,0	50,0	0,0
Verksamhetsanpassningar	0,1	10,0	9,9			
Inventarier	6,9	5,0	-1,9			
Justering *		-6,7	-6,7			
Summa investeringar	18,6	17,3	-1,3	50,0	50,0	0,0

Budget 2019 är utökad med 1,7 mnkr genom ombudgetering.

** Bedömd justering är en uppskattad risk för tidsförskjutningar och andra osäkerhetsfaktorer som finns i alla projekt. Justeringen görs på totalnivå eftersom det inte går att förutse exakt hur varje projekt kommer att påverkas av tidsförskjutningar.*

Förberedande investeringsutredningar - avser investeringsutredningar för flera olika potentiella projekt som ännu inte blivit egna projekt. Projektet redovisar lägre utgifter än årsbudget.

LSS servicebostäder – I projektet ingår projekt avseende bostäder för olika sociala ändamål, bland annat förvärv av bostadsrätter och LSS-bostäder. Projektet redovisar högre utgifter än årsbudgeten, vilket beror på tidigareläggande. Mot den totala projektbudgeten prognostiseras ingen avvikelse.

Verksamhetsanpassningar - För verksamhetsanpassningar och mindre ombyggnationer finns årliga medel avsatta. Projektet redovisar lägre utgifter än årsbudget.

Inventarier - Inköp av inventarier till tre av kommunens äldreboenden, Attundagården, Allégården och Tibblehemmet, har medfört att utgifterna under året överstigit budget.